

Kutopendelea na usawa kati ya spishi za wanadamu nchini Mali

Ujenzi wa kijamii na kitamaduni kati ya wanaume na wanawake huitwa spishi ya wanadamu. Aina na maendeleo ya binadamu ni uchimbaji wa shida zinazohusiana kati ya wanaume na wanawake kupata hali ya maendeleo sawa.

Tabia za jumla za spishi za wanadamu nchini Mali

Makundi ya kikabila yamegawanywa katika safu ya wakuu, watu huru, matabaka na watumwa. Umuhimu wa makundi haya ya kijamii katika jamii ya kisasa ya Mali unabishaniwa. Aina zote za sasa za maisha ya kijamii nchini Mali, pamoja na mfumo wa spishi za wanadamu, zinaathiriwa na mfumo huu wa kijamii.

Mahusiano kati ya wanaume na wanawake wakati mwingine huwa magumu kwa sababu mwanamke hawezi kuchagua mahali pa kuishi au mtu anayetaka kuishi naye. Harusi imepangwa na baba na ndugu wa kiume. Wakati mwanamke hapendi tena mumewe au hali ya familia yake, hakuna chaguzi nyingi ikiwa anataka kudumisha heshima yake, haswa wakati yeye ni mama. Kwa hivyo katika hali nyingi mwanamke hubaki katika familia ya mume na yuko katika hali duni na mwathirika wa vurugu.

Wanawake hawachukui jukumu lolote katika siasa za kijiji, hawahudhurii mikutano na lazima wabaki nyumbani.

Kujua kusoma na kuandika, huduma duni za afya, kukosekana kwa usawa wa mishahara, ukosefu wa ajira ni sababu zingine zinazofanya ukosefu wa usawa wa kijinsia kuwa mbaya zaidi.

Usambazaji na udhibiti wa rasilimali

Mfumo wa kiitikadi huwafanya wanaume na wanawake kutegemeana. Wanaume wanahitaji wanawake kudhibitisha majukumu yao kama waume na baba. Wanawake pia wanahitaji wanaume kama waume, baba wa watoto wao. Umuhimu wa jukumu la mke na mama ni muhimu zaidi kwa wanawake kuliko majukumu mengine na vitambulisho. Kwa wanawake wengi, njia pekee ni ndoa na mama.

Mgawanyiko wa kijamii wa kazi na uwajibikaji wa kila mtu katika jamii ya leo ya vijijini kwa kiasi kikubwa inategemea ukamilishaji wa kijinsia. Wanawake katika maeneo ya mashambani wameongeza majukumu kwa familia zao za asili, haswa wakati ghala za familia hazina kitu. Utajiri wa kibinafsi wa mwanamke hutumika zaidi kuwatunza watoto, majaliwa ya msichana mchanga, kusaidia familia yake ya asili yenye madhara kwa mahitaji yake mwenyewe. Maisha ya wanawake wa vijijini yamejazwa na kazi za nyumbani na kilimo.

Sheria ya kimila, upatikanaji wa wanawake kwa ardhi

Uhusiano wa wanawake na ardhi ya kilimo unaonyesha ubora wa viwango vya kitamaduni katika Mali ya kisasa. Wanawake hawawezi kuwa na mkopo wa kibinafsi kwa sababu ya mapungufu ya kiitikadi. Kujua kusoma na kuandika ni kikwazo na haki ya mwanamke kupata ardhi inatofautiana kulingana na umuhimu wa sheria za kimila za kila mkoa. Wasichana wachache kuliko wavulana huenda shule. 15% tu ya wanawake wanaweza kusoma na kuandika ikilinganishwa na 32% ya wanaume.

Hali ya kisheria ya wanawake wa Mali inajulikana na uwepo wa kisasa na sheria na sheria za kitamaduni. Kulingana na wanaharakati wanawake, sheria za kitamaduni zinategemea kanuni ya usawa wa kijinsia, ambayo inawapa wanaume jukumu kubwa katika familia na katika jamii. Utegemezi wa wanawake kwa nguvu za kiume una matokeo mabaya licha ya kufutwa kwa korti za kitamaduni katika miaka ya 1960.

Wanaume wanaona kuwa wanawajibika zaidi kwa mahitaji ya familia kuliko wanawake na kwa hivyo wanalazimisha hatua yao. Hii hufanyika hata ikiwa, kwa vitendo, wanawake ndio wa kwanza kutunza mahitaji ya familia.

Mfumo wa kisheria wa mahusiano ya kijinsia

Mfululizo wa nyaraka za kitaifa na za kimataifa zinazopendelea haki za kidemokrasia za kila mtu na ya ubaguzi wa raia wote imesainiwa na serikali ya Mali. Maandiko yote ya kimsingi ya kisheria kama vile Katiba, Sheria ya Kazi, Ndoa na Kanuni za

Tulela zinathibitisha usawa kwa wote bila ubaguzi wa rangi, jinsia, dini na kabila, na hali haki ya wote kupata elimu, kazi, kupumzika na msaada wa kijamii.

Walakini, utekelezaji wa sheria hauheshimiwi na wanawake wanapata matibabu tofauti ya kisheria kuliko wanaume, haswa kwa kukataa, utunzaji wa watoto na urithi.

Ndoa, talaka na urithi

Ndoa ni mkataba kati ya nasaba na unathibitishwa na malipo ya mahari ya ukoo wa mume kwa ukoo wa mke. Mjane, mwanamke hukabidhiwa kwa kaka mdogo wa mume aliyekufa. Mke huonekana kama mgeni katika ukoo wa mume hadi atakapojifungua mtoto. Hairuhusiwi kumiliki katika familia kwa ndoa au katika familia yake ya asili. Utajiri wa mwanamke aliyeolewa hutegemea kile yeye mwenyewe anaweza kukusanya. Kulingana na kawaida, mwanamke huwa kama chini ya ulinzi wa mwanamume na ni sehemu ya urithi wake. Kukataliwa kwa mwanamke wa kiume ni marufuku chini ya nambari ya familia ya 1962.

Ushiriki wa wanawake katika maisha ya umma

Nyanja ya umma inatawaliwa na wanaume. Kwa sababu za kidini au za jadi wanawake hubaki katika uwanja wa kibinafsi. Vyama vya wanawake vinastawi nchini Mali na huchukuliwa kama nafasi ya kike, kwa hivyo ni ya nyumbani, kwa sababu mikutano hufanyika nyumbani kwa mmoja wa washiriki.

Anaandika Madou MAIGA.

Ikatafsiriwa na Joel Muhire na kuchunguzwa kilugha na dakhtari Elisée Byelongo Isheloke.